

GENÇ TOPLUMUNA YARARLI OLMA ÖZLEMİNİ DUYMALI



Bilindiği gibi Prof. Dr. Oktay Sinanoğlu Amerika'da Yale Üniversitesi'nde Kimya ve ayrıca Moleküler Biyofizik Profesödüdür. Kendisi atom ve moleküllerin çok elektronlu yapısı, sıvı ortamın DNA gibi biyomoleküllerin yapıları üzerine etkisi, katı yüzeyle üstündeki moleküller arası kuvvetler, kimyasal tepkimelerin hızları üzerine uluslararası bilim ortamında tanınmış kurumlar geliştirmiştir. Prof. Sinanoğlu 12 yıldır Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde, sonra da Boğaziçi Üniversitesi'nde Danışma Profesör olarak yeni bilim ve teknik programları oluşturulmasında da çalışmıştır. Zaman zaman gazetelerde ulusal eğitimimizin temel sorunlarına eğilen yazıları çıkmaktadır. Okurlarımızı ilgilendireceği düşüncesiyle 16. Haziran, 1974 günlü Milliyet gazetesinde, IX. Millî Eğitim Şurası vesilesiyle Ali Gevgilili yönetiminde hazırlanan açık oturum sayfasından Prof. Sinanoğlu'nun aşağıdaki konuşmasını aynen veriyoruz...

S ayın Prof. Sinanoğlu, siz Türkiye'de eğitimin günümüzdeki aktüel sorunlarını ne şekilde görüyorsunuz? Özellikle Türkiye'de yakın yıllarda gittikçe ilginç bir sorun haline gelen dış öğrenci akını, yabancı dil sorunu ve «ulusal eğitimin konusunda neler düşünüyorsunuz?»

Prof. SİNANOĞLU :

«Türk eğitiminin birinci amacı, önce Türk toplumuna uyabilecek, Türk toplumu için çalışacak, bilim ve tekniği Türkiye'de topluma uyumlu bir şekilde uygulayabilecek insanlar yetiştirmektir. Türk eğitiminden geçen bir genç önce kendi toplumuna yararlı olma özlemini duymalıdır. Türkiye'de yetişen temel bilimciyse bir araştırma ortamı, yapıcılık, yaratıcılık ruhu olan bir kişi yaratmalı; mühendis ise yine bir yaratıcı ruh içinde Türkiye'ye uygun çalışabilmelidir

Yabancı dil, bu amaçlar, bilim ve tekniğinin kullanılması ve alınması için bir araçtır. Bilim, teknik ve öteki dallarda yabancı dil önemli bir araçtır. Ancak yabancı dil Türkiye'de verimsiz bir şekilde iyi öğretilmemektedir. Yeni çağdaş yöntemler uygulanması gerekirken, Türk toplumuna bir yük olan ve dış ülkelerde benzeri olmayan bir takım yöntemler uygulanmaktadır. Bunun baş başlıcası, özellikle son yirmi yılda yaygınlaşmış olan yabancı dilde eğitimidir. Hem bir yabancı dili, hem de çoğu öğrenciye zaten zor gelen fen konularını aynı dille öğretmek diye bir yöntem olamaz. Bu, sadece ezberciliğe ve zihin karışıklığına yol açar. Ayrıca bu yöntemle üç yıllık lise beş yıla, dört yıllık üniversite beş yıla çıkar. Oysa, yüz bini aşkın öğrenci üniversitelere giremezken hatta orta öğretim düzeyindeki okullara bile girmesi çok zorken, bu öğretim süresini uzatmakla büyük bir israfa bulunmuş oluyoruz.

Türkçe Ana Dil, Yabancı Dil İse Yardımcı Olmalı

İlkokuldan başlayarak Üniversite sonuna kadar yabancı dilde eğitim gören öğrenci çoktur. Türk dilini tümüyle bilmemektedir. Türk dilini tümüyle bilmeyen, mesleğini kendi dilinde konuşamayan mühendis nasıl olur da, Türk toplumunda, Türk işçisiyle veya yöneticisiyle çalışabilir? Ayrıca, sadece fizik, matematik, kimya dersleri yabancı dilde olmalıdır şeklinde başlayan bir tutum kısa sürede bütün dallara yayılmış, bugün yöneticilik bilimleri, toplum bilimleri ve hatta Türk tarihi bile bazan İngilizce öğretilir bir duruma gelmiştir. Türk toplumu içinde çalışacak bir Türk yöneticisinin kendi mesleğinde ve genel bilgilerde Türkçe ders görmeden yetişmesi kadar garip bir düzen dünyanın hiçbir yerinde düşünülemez.

Yabancı dil yalnız ve yalnız bir araçtır; ana dilini çok iyi ve tümüyle bilen bir insanın yabancı dili, ayrıca, ek olarak öğrenmesi gerekir. Bunun için, Anayasaya göre resmi dili Türkçe olan Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün okullarında eğitim dili Türkçe olmalıdır. Yabancı dil ise ek olarak iyi öğretilmelidir. Bunun için çağdaş laboratuvar yöntemleri kullanılmalı, yazın dil kursları açılmalı, yabancı dil okulları, çevirmen okulları açılmalı, yabancı ülkeleri yakından tanıyacak ve ülkeler üzerine bilgi verecek şekilde çeşitli yabancı dillerde uzmanlar yetiştirilmelidir. Atatürk'ün de önemle üzerinde durduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin eğitim dilinin Türkçe olduğu konusunda hiçbir taviz verilmemelidir.

Dıştaki Öğrenciler Kaça Mal Oluyor?

Yabancı dilde eğitimin büyük bir sakıncası da Türk toplumuna uyacak ve toplumda mutlu olarak çalışabilecek insanlar yerine, daha çok dışa gidici, dışa yönelik insanlar yetiştirmesidir. Türk

kaynaklı yabancı tip okullardan yetişenler genellikle dış ülkelere gitmektedirler. Gidenlerin pek çoğu dönmemekte, dönenler de mutlu olmamakta ve Türk toplumuna uyamamaktadırlar. Bu dışa gidişte de büyük bir israf var. Üç bini aşkın öğrenci hükümetin döviz kaynaklarıyla dışarıda okutulmaktadır. Bunlar bir plân üzerine dışarıya gönderilmiş değildir; gidenlerin çoğu lisans altı yani ast öğretim düzeyinde okumaktadırlar. Rastgele konuları rasgele yerlerde, rasgele bir şekilde öğrenmektedirler. Bunun Türkiye'ye olan mâli yükü bütün üniversitelere ayrılan yıllık yürürlük bütçesinin yüzde 80'i kadardır. Yüz bini aşkın öğrenci gidecek yer bulamazken, üç bin kişi plânsız bir şekilde dış ülkelerde eğitim görmekte ve Türk kaynaklarıyla okumaktadır. Ayrıca, dışarıda kazandıkları parayla okuyan on binden fazla öğrenci daha vardır. Dışa gidişte hem mâli kaynaklar, hem de insan gücü yönünden büyük bir kayba uğramaktayız. Bu doğrudan doğruya Tanzimat'tan gelen kötü bir alışkanlık şeklinde devam etmektedir.

Türkiye'de bulunmayan yeni teknoloji dallarını Türkiye'ye getirmek bilinci ve amacıyla yapılmamaktadır.

Atatürk'ün «tevhide tedrisat» yani «eğitimde birlik» ilkesi vardır. Bununla iki ayrı eğitim düzenini ve kültürünü birleştirip Atatürk bir tek eğitim düzenini çıkardı. Ancak, tam bu başarılmışken, arkasından eğitimde yeni bir ikilik, üçlük, dörtlük ortaya çıkmıştır. Bugün yabancı tip okullar ve bir de Türk okulları vardır. Kaynaklar ve imkânlar çokluk bu yabancı tip okullarda ağır bastığı için Türk okulları ikinci plânda kalmakta ve çocuğunu buraya gönderen veli adeta bir utanç uymaktadır. Oysa, Atatürk'ün ortaya koyduğu en önemli ilke, eğitimin tam anlamıyla Türk olması ve tam anlamıyla bağımsız düşüncede, ruhta Türk gençleri yetiştirmesiydi.

BİR BABANIN ÖCÜTLERİ

Oğlum, onlar sana kaba hareket etseler bile, sen herkese karşı nazik ol. Şunu unutma ki sen başkalarına onların bir centilmen olduğundan dolayı değil, kendin bir centilmen olduğundan dolayı nazik davranıyorsun.